

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Ceza Hukuku Özel Hükümler Dersi

Final Sınavı Soruları

Tek Numaralar - 21.05.2018, 14:00

Açıklamalar: Sınav süresi 2 saattir. Bir tam tabaka daha ek kâğıt alabilirsiniz. Tükenmez kalem kullanınız ve yazınızın okunaklı olmasına özen gösteriniz. Başarılar dileriz.

OLAY

İnşaat şirketi sahibi olan A, kentsel dönüşüm projesinden rant elde etmek amacıyla, Belediye başkanı B'ye "Projenin inşaatına ilişkin ihaleyi bana vermezsen hakkında rüşvet suçundan dolayı ihbarda bulunurum" der ve ihaleyi mevzuata aykırı olarak kendisine vermesini ister. Ancak talebi B tarafından kabul edilmez. İhaleye katılmak için Belediye binasına giren A, Belediye başkanı B'nin talimatıyla güvenlik görevlileri E ve F tarafından yaka paça dışarıya atılır. İhaleye katılmayan A, bu duruma çok sinirlenerek B'yi vurur ve B, X sağlık grubuna ait bir hastaneye kaldırılır.

B bu hastanede çalışan Doktor D'den vurulduğuna ilişkin haberlerin tam da seçim sürecinde itibarını zedeleyeceğini, hasta raporunu ateşli silah yaralaması değil de apandisit ameliyatı olarak göstermesini ister. Bunun için de 100.000 TL teklif eder ve teklif D tarafından kabul edilir. Doktor D yanında hemşire olarak çalışan H'den, B'nin apandisit ameliyatı olduğuna ilişkin raporu hazırlamasını ve kendisinin yerine imzalamasını ister. H, önce D'nin imzasını atmakta tereddüt ederse de rızasının olması sebebiyle herhangi bir sorun olmayacağını düşünerek onun imzasını atar. Öte yandan belediye başkanı B, belediyede bilgisayar teknisyeni olarak çalışan G'den, bankanın sistemine girerek D'nin hesap bilgilerini değiştirmesini ve kendi hesabından D'nin hesabına para yatırılmış gibi göstermesini ister. C sisteme girer ancak herhangi bir değişiklik yapmadan sistem kendini kapatır.

Soru: Yukarıdaki olayda yer alan kişilerin cezai sorumluluğunu, bu yıl derste anlatılan suç tiplerini esas alarak, suç inceleme yöntemine göre değerlendiriniz.

Metin Sorusu: Türk Ceza Hukuku Reformu bağlamında; cinsel suçlarda suç öncesi ve sonrası evliliğin etkisini her bir suç açısından mülga Türk Ceza Kanunu ile karşılaştırarak açıklayınız.

CEVAPLAR

Birinci Olay

(Toplam 19)

I. OLAY VE HUKUKİ SORUN

A'nın Belediye başkanı B'ye inşaata ilişkin ihaleyi kendisine vermezse hakkında rüşvet suçundan ihbarda bulunacağını söylemesi “*tehdit ve şantaj*” suçları kapsamında değerlendirilebilir. (1+1)

A. KORUNAN HUKUKİ DEĞER

Tehdit ve şantaj suçları ile korunan hukuki değer, kişilerin iç huzuru ve sükûnudur.

B. SUÇUN TEMEL UNSURLARI

1. Maddi Unsurlar

a. Konu ve Mağdur: Suçların konusu ve mağduru hürriyeti, iç huzuru ve sükûnu bozulan kişidir. Olayda hürriyeti, iç huzuru ve sükûnu bozulan B konu ve mağdurdur. (1)

b. Fiil: 1. ihtimal: Rüşvet suçu yoksa;

Tehdit suçunun fiil unsurunu, gelecekte bir kötülüğün mağdura yapılacağını bildirilmesi oluşturur. Bu kötülük, mağdurun veya yakınının hayat, vücut veya cinsel dokunulmazlığına olabileceği gibi, malvarlığına yönelik bir zarar ya da sair bir kötülük olarak da kendisini gösterebilir. (2)

Olayda, A'nın B'ye proje inşaatına ilişkin ihaleyi kendisine vermezse hakkında rüşvet suçundan ihbarda bulunacağını söylemesi fiil unsurunu oluşturur. Rüşvet suçundan dolayı adli soruşturma başlatılma ihtimali olduğu için sair kötülük kapsamına girecektir. (2)

Şantaj suçunun ikinci fıkrada yer alan düzenlemesinin fiil unsuru, şeref ve saygınlığa zarar verecek nitelikteki hususların açıklanacağı veya isnat edileceği tehdidinde bulunmak oluşturur. (1)

Olayda, A'nın B'ye proje inşaatına ilişkin ihaleyi kendisine vermezse hakkında rüşvet suçundan ihbarda bulunacağını söylemesi, şeref ve saygınlığına zarar verebilecek nitelikteki bir hususun isnat edileceği tehdidinde bulunmaktır ve tehdit suçunun özel bir şeklidir. (1)

2. ihtimal: Rüşvet suçu varsa;

Tehdit suçunun sair kötülük hali burada da gerçekleşir. Ancak mesele hukuka aykırılık unsurunda değerlendirilecektir. Şantaj suçu açısından ise f.2 değil, f.1'de düzenlenen suçun temel şekli gündeme gelir. (1) Bunun fiil unsuru ise hakkı olan veya yükümlü olduğu bir şeyi yapacağından veya yapmayacağından bahisle bir kimseyi kanuna aykırı veya yükümlü olmadığı bir şeyi yapmaya veya yapmamaya ya da haksız çıkar sağlamaya zorlamaktır. (1)

Olayda A'nın rüşvet bakımından ihbar hakkını/yükümlülüğünü kullanacağından bahisle B'yi kanuna aykırı bir şeyi yapmaya, ihaleyi kendisine vermeye zorlaması şantaj suçunun temel şeklinin oluşturmaktadır. (1)

Şantaj suçunun oluşması için mağdurun zorlanması yeterlidir. Ayrıca mağdurun isteneni yapması gerekli değildir. Bu sebeple talebin B tarafından kabul edilmemesi suçun oluşmasında etkili olmayacaktır. (1)

c. Fail: Suçların faili herkes olabilir. Olayımızda fail, A'dir.

2. Manevi Unsurlar: Bu suçlar kasten işlenebilir. Her iki suç bakımından da A, bilerek ve isteyerek hareket ettiğinden kasten hareket ettiği açıktır. Ancak şantaj suçu bakımından kast yeterli değildir; ayrıca birinci fıkra bakımından kanuna aykırı veya yükümlü olmadığı bir şeyi yapmaya veya yapmamaya ya da haksız çıkar sağlamaya amacıyla, ikinci fıkra bakımından ise kendisine veya başkasına yarar sağlamak amacıyla hareket etmiş olması gerekmektedir. Olayda da A ihaleyi alarak haksız çıkar sağlama amacıyla hareket etmektedir. (2)

3. Hukuka Aykırılık Unsuru: 2. ihtimal durumunda, Tehdit suçunda ve şantaj ikinci fıkra düzenlemesinde ihbar hakkının kullanılması sonucu hukuka uygunluk nedenlerinden hakkın kullanılması gündeme geleceğinden tehdit suçu oluşmayacak, şantaj suçunun temel şekli gündeme gelecektir. 1. İhtimal durumunda ise, hakkın kullanılmasından söz edilemeyeceğinden tehdit suçu ya da tehdidin özel görünümü olan f.2'deki şantaj suçu gündeme gelecektir. (2)

C. SUÇUN NİTELİKLİ UNSURLARI

Sair bir kötülük edileceğinden bahisle tehdit, suçun basit şekline göre daha az ceza verilmesini gerektiren bir hal olarak düzenlenmiştir. (1)

C. ÖZEL GÖRÜNÜŞ BİÇİMLERİ

İçtima: 1. İhtimal durumunda, Tehdit suçu ile şantaj suçunun ikinci fıkra düzenlemesi arasında özel norm-genel norm ilişkisi olup, özel normun önceliği ilkesi gereği şantaj suçunun ikinci fıkra düzenlemesi uygulanacaktır. (1)

İKİNCİ OLAY

(Toplam 13)

I. OLAY VE HUKUKİ SORUN

A'nın Belediye binasından B'nin talimatıyla güvenlik görevlileri E ve F tarafından dışarıya atılması *Kişiyi Hürriyetinden Yoksun Bırakma Suçu* bakımından değerlendirilir. (1+1)

II. KORUNAN HUKUKİ DEĞER

Kişinin kendi iradesi çerçevesinde hareket edebilme hürriyetidir.

A. SUÇUN TEMEL UNSURLARI

1. Maddi Unsurlar

a. Suçun Konusu ve Mağduru: Hareket etme hürriyetinden yoksun kılınan kişidir. Olayda Suçun konusu ve mağduru A'dır.

b. Fiil: Bu suç serbest hareketli bir suçtur. Bir kimsenin bir yere gitmek veya bir yerde kalmak hürriyetinin kısıtlanması neticesini doğuran her türlü fiil bu suça vücut vermektedir. Olayda E ve F'nin, A'yı dışarıya atması ile fiil unsurunu gerçekleştirmiştir. (1)

c. Netice: Seçimlik neticeli ve mütemadi bir suçtur. (1) Hukuka aykırı olarak bir kimsenin bir yere gitmek veya bir yerde kalmak hürriyetinin kısıtlanması neticelerinden birinin oluşumu yeterlidir. Neticenin hukuken önem arz edecek bir süre devam etmesi gerekmektedir. Olayda A kamunun kullanımına açık bir yerden dışarıya atılarak bir yerde kalmak hürriyetinin kısıtlanması neticesi oluşmuştur. (1)

d. Fail: Bu suçlar herkes tarafından işlenebilir. Olayda fail E ve F'dir. (B için bakınız iştirak)

2. Manevi Unsur

Suçun manevi unsuru kasttır.

3. Hukuka Aykırılık Unsuru

Olayda herhangi bir hukuka uygunluk nedeni bulunmamaktadır.

B. NİTELİKLİ UNSURLAR

Bu suçun *cebir* kullanarak, suçun *birden fazla kişi tarafından birlikte işlenmesi*, mağdurun *ekonomik bakımdan önemli bir kaybına neden olması* durumları nitelikli hal olarak düzenlenmiştir. (3) Olayda, yaka paça dışarıya atılması cebir kullanıldığını, E ve F tarafından gerçekleştirilmesi birden fazla kişi tarafından işlendiğini gösterir. İhaleyi kazanma ihtimaline karşı da önemli bir ekonomik kayba neden olacağı söylenebilir. (2)

C. KUSUR

Olayda haksız tahrik söz konusudur. A'nın B'yi tehdit etmesi haksız bir fiildir. Haksız fiilin meydana getirdiği hiddetle işlendiği kabul edilirse B haksız tahrik indiriminden faydalanır. (1) E ve F ise B'nin talimatlarıyla hareket ettiklerinden onlar açısından haksız tahrik uygulanmayacaktır. (1)

D. SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ BİÇİMLERİ

1. İştirak: Olayda, E ve F, B'nin talimatıyla hareket etmişlerdir. Bu nedenle B, azmettiredir. (1) E ve F'nin müşterek fail olmaları, birden fazla kişi tarafından birlikte işlenmesi nitelikli unsur olduğundan burada incelenmeyecektir.

Üçüncü Olay

(Toplam 9)

I. OLAY VE HUKUKİ SORUN

B'nin Doktor D'den hasta raporunu ateşli silah yaralaması değil de apandisit ameliyatı olarak göstermesini isteyerek para teklif etmesi ve teklifin D tarafından kabul edilmesi *Rüşvet* suçu bakımından değerlendirilebilir. (1+1)

II. KORUNAN HUKUKİ DEĞER

Suç ile korunan hukuki değer kamu idaresinin ve görevlilerinin dürüstlük ve saygınlığının korunmasıdır.

A. SUÇUN TEMEL UNSURLARI

1. Maddi Unsurlar

a. Suçun Konusu: Rüşvet suçunda suçun konusu kamu görevlisinin sağladığı yarardır/menfaattir. Olayda sahte raporun düzenlenmesi karşılığında teklif ve kabul edilen 100 bin TL konusudur. (1)

b. Fiil: Karşılaşma suçu olan rüşvet suçunun fiil unsuru ise, kamu görevlisine veya göstereceği kişiye menfaat sağlanması ve karşısında kamu görevlisinin bu menfaati sağlamasıdır. (1) Bu hususta anlaşmış olunması, suçun gerçekleşmesi bakımından yeterlidir. Rüşvet teklifinin hangi taraftan geldiği esasen önem taşımaz. (1)

Olayda B ile D menfaat konusunda anlaşmasıyla fiil unsuru tamamlanmıştır. Dolayısıyla paranın D'nin hesabına geçirilerek menfaatin sağlanamamış olması suçun tamamlanmasını etkilemez. (1)

c. Fail: Rüşvet suçu çok failli bir karşılaşma suçudur. Rüşvet veren herkes, rüşvet alan ise sadece kamu görevlisi olabilir.(1) Olayda X sağlık grubu özel hastane olduğundan, D kamu görevlisi olmayıp, özel hastane çalışanıdır. Bu nedenle suç oluşmaz. (2)

DÖRDÜNCÜ OLAY

(Toplam 27)

I. OLAY VE HUKUKİ SORUN

B'nin ateşli silah yaralaması değil de apandisit ameliyatı olduğu şeklinde H'nin gerçeğe aykırı belge düzenlemesi *Sağlık Mesleği Mensubunun Gerçeğe Aykırı Belge Düzenlemesi Suçu* bakımından; H'nin D adına imza atması *Özel Belgede Sahtecilik Suçu* bakımından değerlendirilir. (1+1)

II. KORUNAN HUKUKİ DEĞER

Her iki suç ile korunan hukuki değer bu belgelerin gerçekliğine duyulan kamu güvenidir.

A. SUÇUN TEMEL UNSURLARI

1. Maddi Unsurlar

a. Konu: Belge, bir irade beyanı içeren, içerdiği irade beyanları hukuken değer taşıyan ve belirli bir kimse tarafından oluşturulan her türlü yazı olarak tanımlanabilir. (1) Türü itibarıyla de resmi ve özel belge olarak ikiye ayrılır. Resmi belge, kamu görevlisi tarafından görevi gereği düzenlemeye yetkili olduğu ve gerekli şekil şartlarını havi belge olmalıdır. Bunun dışındaki belgeler de özel belge olarak

kabul edilmektedir. (1) Kamu görevlisi olmayan sağlık mesleği mensuplarının meslekleri gereği dzenledikleri özel belgeler suçun konusu olup, olayda H'nin dzenlediği B'nin ateşli silah yaralaması değil de apandisit ameliyatı olduğuna ilişkin belge bu kapsamdadır. (1)

b. Fiil: Suça konu belgelerin gerçeğe aykırı olarak dzenlenmesidir. (fikri sahtecilik).(1) Olayda H, D'nin talebi üzerine B'nin ateşli silahla yaralandığı gerçeğine rağmen bu gerçeğe aykırı olarak belge dzenlemiştir. Dolayısıyla olayda sağlık mesleği mensubunun gerçeğe aykırı belge dzenlenmesi suç bakımından fiil unsuru gerçekteleşmiştir. (1)

Özel belgede sahtecilik suçu bakımdan ise, bir özel belgeyi sahte olarak dzenlemek veya gerçekte bir özel belgeyi başkalarını aldatacak şekilde değiştirmek ve kullanmak gerekmektedir. (1) Bu nedenle çok hareketli bir suçtur. (1) H'nin D adına imza atması ile belge sahte olarak dzenlenmiştir. Belgenin kullanılması durumunda özel belgede sahtecilik suçunun fiil unsuru gerçekteleşecektir. (1)

c. Fail: Bu suç, tabip, diş tabibi, eczacı, ebe, hemşire gibi (kamu görevlisi olmayan) sağlık mesleği mensupları tarafından işlenebilen özgü bir suçtur. (1) Olayda fail D'dir. Zira hasta raporu dzenleme yetkisi doktor D'ye ait olup, Hemşire H sağlık mesleği mensubu olsa da böyle bir raporu dzenleme yetkisi yoktur.(2) *(H için bakınız iştirak)*

Özel belgede sahtecilik suçunun faili ise hemşire olan H'dir. (1)

d. Mağdur: Belgede sahtecilik suçlarında mağdur toplumu oluşturan herkeştir. Bununla birlikte, suçun sonucunda belirli gerçekte kişiler de zarar görmüşse, bu kişiler de mağdur olarak kabul edilmektedir.

2. Manevi Unsur: Suçun manevi unsuru Kasttır.

3. Hukuka Aykırılık Unsuru: Olayda ilgilinin rızası tartışılabilir. H, D'nin rızası olduğundan bahisle belgeyi D adına imzalamaktadır. Ancak, burada gösterilen rıza, üzerinde mutlak surette tasarrufta edilebilecek bir hakka ilişkin olmadığından geçerli değildir.(2)

B. NİTELİKLİ UNSURLAR

Kanun, dzenlenen belgenin kişiye haksız bir menfaat sağlaması ya da kamunun veya kişilerin zararına bir sonuç doğurucu nitelik taşıması halinde, resmi belgede sahtecilik hükümlerine göre cezaya hükümlenir diyerek daha ağır cezayı gerektiren resmi belgede sahtecilik suçuna atıf yapmaktadır. Olayda, kişinin seçim sürecinde itibarının zedelenmemesi menfaat olarak düşünülürse bu nitelikli hal gerçekteleşmiştir. (1)

C. KUSUR

Olayda haksızlık hatası (dolaylı) tartışılmalıdır. (1) Zira H, D'nin rızası olduğundan bahisle hukuka uygun davrandığını zannetmektedir. Dolaylı haksızlık hatası, failin, işlediği fiili hukuka uygun hale getiren bir sebebin bulunduğunu düşünerek hareket etmesidir.(1) Burada hatanın kaçınılmaz olup

olmadığını değerlendirmek gerekir. H hemşire olması sebebiyle bulunduğu durum ve aldığı eğitim göz önüne alındığında hatanın kaçınılabilir olduğunu söyleyebiliriz. Bu nedenle kusurludur. (2)

D. SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ BİÇİMLERİ

1. İştirak

Olayda, Sağlık Mesleği Mensubunun Gerçeğe Aykırı Belge Düzenlemesi Suçu bakımından, hemşire şerik olup, yardım eden konumundadır. (1) Para karşılığında raporun düzenlenmesini isteyen B de azmettirenidir. (1)

2. İçtima

Olayda H aynı zamanda özel belgede sahtecilik suçunu da işlemektedir. Bir görüőe göre kullanmaya ilişkin icra hareketi olmadığından teşebbüs de yoktur. (1) Diğer bir görüőe göre ise çok hareketli suçlarda ilk hareketin tamamlanmış olması teşebbüs açısından yeterlidir.(1) Bu görüşü kabul ettiğimizde, Özel Belgede Sahtecilik Suçuna teşebbüs bakımından fail olduğundan, failliğin şerikliğe asliliği kuralı gereği yalnızca fail olduğu özel belgede sahtecilikten sorumlu olacaktır. (1)

İlk görüşü kabul ettiğimizde ise, Özel belgede sahtecilik suçu oluşmadığından H yalnızca yardım eden olarak sorumlu olacaktır. (1) (*İştirakte de yazılmış olabilir*)

Beşinci Olay

(Toplam 14)

I. OLAY VE HUKUKİ SORUN

Bilgisayar teknisyeni G'nin bankanın sistemine girerek D'nin hesap bilgilerini değiştirmeye çalışması *Bilişim Sistemine Girme* ve ayrıca *Bilişim Sistemindeki Verilere Müdahale* suçları bakımından değerlendirilir. (1+1)

II. KORUNAN HUKUKİ DEğER

Bu suçlar ile korunan hukuki yarar bilişim sistemlerinin güvenliğidir.

A. SUÇUN TEMEL UNSURLARI

1. Maddi Unsurlar

a. Suçun Konusu: Bilişim Sistemine Girme suçunun konusu bilişim sistemidir. Bilişim sistemi, verileri toplayıp yerleştirdikten sonra bunları otomatik işleme tabi tutma olanağı veren manyetik sistemlerdir.

Olayda banka sistemi bir bilişim sistemidir. (1) Bilişim Sistemindeki Verilere Müdahale suçunun konusu ise, bilişim sistemindeki veriler olup sistemdeki her türlü bilgi bu kapsamdadır. Olayda da sistemdeki hesap bilgileri suçun konusudur. (1)

b. Fiil: Bilişim Sistemine Girme suçunun fiil unsuru bilişim sisteminin bütününe veya bir kısmına, hukuka aykırı olarak girmek veya orada kalmaya devam etmek şeklinde seçimlik olarak düzenlenmiştir. (1) Olayda G bankanın sistemine girmiş fakat sistem kendisini kapatmıştır. Yani girme fiili tamamlansa da orada kalma fiili yarıda kalmıştır. Kanun fiil unsurunu seçimlik olarak düzenlediği için fiil unsuru oluşmuştur. (1)

Bilişim Sistemindeki Verilere Müdahale suçunun fiil unsuru ise verileri bozma, yok etme, değiştirme veya erişilmez kılma, sisteme veri yerleştirme, var olan verileri başka bir yere gönderme şeklinde seçimlik olarak düzenlenmiştir. (1) Olayda G banka sistemine girerek seçimlik hareketlerden verileri değiştirmek istemiş ne var ki sistem kendisini kapatmıştır. Fiil unsuru yarıda kalmıştır. Mesele teşebbüs kapsamında değerlendirilecektir. (1)

c. Fail: Bu suçlar herkes tarafından işlenebilir. Olayda fail G'dir. *(B için bakınız iştirak)*

d. Mağdur: Bu suçların mağduru bilişim sisteminin ve sistemdeki verilerin ait olduğu, bunlar üzerinde hak sahibi olan kişi veya kişilerdir. Olayda sistem ve sistemdeki veriler bankaya ait olduğundan banka özel banka ise bankanın sahipleri, kamunun bankası ise toplumu oluşturan herkes mağdur, banka tüzel kişiliği suçtan zarar görendir. (1)

2. Manevi Unsur

Her iki suçun da manevi unsuru kasttır. Fail bilerek ve isteyerek banka sistemine girmiş ve buradaki verileri değiştirmeye çalışmıştır.

3. Hukuka Aykırılık Unsuru

Olayda herhangi bir hukuka uygunluk nedeni bulunmamaktadır.

B. NİTELİKLİ UNSURLAR

Bilişim Sistemindeki Verilere Müdahale suçunun banka veya kredi kurumuna ya da bir kamu kurum veya kuruluşuna ait bilişim sistemi üzerinde işlenmesi cezayı artıran bir nitelikli haldir. Olayda bankaya ait bir bilişim sistemi üzerinde bu suç işlendiği için nitelikli hal gerçekleşmiştir. (1)

C. KUSUR

Olayda kusur ile ilgili değerlendirilmesi gereken bir sorun yoktur.

D. SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ BİÇİMLERİ

1. Teşebbüs

Failin, işlemeyi kastettiği bir suçu elverişli hareketlerle doğrudan doğruya icraya başlayıp da elinde olmayan nedenlerle tamamlayamaması halinde teşebbüs gündeme gelir. G, bilişim sistemindeki verileri değiştirmek için sisteme girmiş fakat veriyi değiştirme işlemini gerçekleştiremeden sistem kendisini kapattığından fiil tamamlanamamıştır. G Bilişim Sistemindeki Verilere Müdahale suçuna teşebbüsten sorumlu olacaktır. (1)

2- İştirak

Olayda G herhangi bir suç işleme kararı olmamasına rağmen, B'nin talebi üzerine banka sistemine girerek verileri değiştirmeye çalıştığından, B azmettiredir. (1)

3- İçtima

Bilişim Sistemine Girme suçu ile Bilişim Sistemindeki Verilere Müdahale suçu arasında görünüşte içtima kapsamında asli-tali norm ilişkisi bulunduğu, failin yalnızca asli norm olarak Bilişim Sistemindeki Verilere Müdahaleden sorumlu tutulacağı söylenebilir. (1) Farklı görüşlere göre burada gerçek içtima veya fikri içtima kuralları uygulanmalıdır. (1)

Altıncı Olay

(Toplam 12)

I. OLAY VE HUKUKİ SORUN

Bilgisayar teknisyeni G'nin D'nin hesabına para yatırılmış gibi göstermeye çalışması *Bilişim Sistemi Aracılığıyla Çıkar Sağlama* suçu bakımından değerlendirilir. (Bu suç yukarıdaki suçlarla birlikte değerlendirilmiş olabilir. Aynı puan verilmelidir)(1+1)

II. KORUNAN HUKUKİ DEĞER

Bu suç ile korunan hukuki yarar bilişim sistemlerinin güvenliğidir.

A. SUÇUN TEMEL UNSURLARI

1. Maddi Unsurlar

a. Suçun Konusu: Bu suçun konusu bilişim sistemi ve verilerdir. Bilişim sistemi, verileri toplayıp yerleştirdikten sonra bunları otomatik işleme tabi tutma olanağı veren manyetik sistemlerdir. Olayda bankaya ait sistem bir bilişim sistemidir. Sistemdeki her türlü bilgi veri kapsamındadır. Olayda da sistemdeki hesap bilgileri suçun konusudur.

b. Fiil: Fiil unsuru sistemin işleyişini bozma veya engelleme, verileri bozma, yok etme, değiştirme veya erişilmez kılma, sisteme veri yerleştirme, var olan verileri başka bir yere gönderme suretiyle haksız çıkar

sağlanması ile oluşur. (1) Olayda da sistemdeki veriler değiştirilmek suretiyle D'nin hesabına para yatırılmış gibi gösterilmeye çalışılmış ne var ki sistem kendisini kapatmıştır. Fiil unsuru yarıda kalmıştır. Mesele teşebbüs kapsamında değerlendirilecektir.(1) *(Netice olarak yazılması durumunda da puan verilmelidir)*

c. Netice: Bilişim Sistemi Aracılığıyla Çıkar Sağlama Suçunun neticesi haksız bir çıkar sağlamaktır. Her türlü fayda bu kapsamdadır. (1) Olayda sahte rapor düzenlemesinin bedeli olarak D'nin hesabına yatırılmış gibi gösterilmek istenen para haksız bir çıkardır. (1) Netice gerçekleşmediğinden teşebbüste inceleneyecektir.

d. Fail: Bu suçlar herkes tarafından işlenebilir. Olayda fail G'dir. *(B için bakınız iştirak)*

e. Mağdur: Bu suçların mağduru bilişim sisteminin ve sistemdeki verilerin ait olduğu, bunlar üzerinde hak sahibi olan kişi veya kişilerdir. Olayda sistem ve sistemdeki veriler bankaya ait olduğundan banka özel banka ise bankanın sahipleri, kamunun bankası ise toplumu oluşturan herkes mağdur, banka tüzel kişiliği suçtan zarar görendir.

2. Manevi Unsur

Suçun manevi unsuru kasttır.

3. Hukuka Aykırılık Unsuru

Olayda herhangi bir hukuka uygunluk nedeni bulunmamaktadır.

B. NİTELİKLİ UNSURLAR

Bilişim Sistemindeki Verilere Müdahale suçunun banka veya kredi kurumuna ya da bir kamu kurum veya kuruluşuna ait bilişim sistemi üzerinde işlenmesi cezayı artıran bir nitelikli haldir. Bu nitelikli halin bilişim sistemi aracılığıyla haksız çıkar sağlama suçu bakımından uygulanıp uygulanmayacağı tartışmalı olmakla birlikte baskın görüş uygulanacağı yönündedir.(1) Olayda bankaya ait bir bilişim sistemi üzerinde bu suç işlendiği için nitelikli hal gerçekleşmiştir.

C. KUSUR

Olayda kusur ile ilgili değerlendirilmesi gereken bir sorun yoktur.

D. SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ BİÇİMLERİ

1. Teşebbüs

G, bilişim sistemindeki verileri değiştirmek için sisteme girmiş fakat veriyi değiştirme işlemini gerçekleştirilmeden sistem kendisini kapattığından fiil tamamlanamamıştır. G Bilişim Sistemi Aracılığıyla Haksız Çıkar Sağlama suçuna teşebbüsten sorumlu olacaktır. (1)

2- İştirak

Olayda G herhangi bir suç işleme kararı olmamasına rağmen, B'nin talebi üzerine banka sistemine girerek verileri değiştirmeye çalıştığından, B azmettiredir. (1)

3. İçtima

Bilişim Sistemindeki Verilere Müdahale ile Bilişim Sistemi Aracılığıyla Çıkar Sağlama suçu arasında görünüşte içtima kapsamında asli-tali norm ilişkisi bulunduğu, failin yalnızca asli norm olarak Bilişim Sistemi Aracılığıyla Çıkar Sağlamadan sorumlu tutulacağı söylenebilir. Farklı görüşlere göre burada gerçek içtima veya fikri içtima kuralları uygulanmalıdır. (2)

Bilişim Sistemi Aracılığıyla Çıkar Sağlama suçu bir başka suç oluşmaması durumunda uygulanacaktır. Bu haliyle mutlak tali normdur. Olayda başka bir suç oluşmamıştır. (1)

Metin Sorusu: (Toplam 12)

- Mülga TCK'da suç sonrasında taraflar arasında evlilik gerçekleştiğinde dava veya cezanın, zamanaşımı sonuna kadar erteleneceği öngörülmüştür. Bu süre sonuna kadar erkeğin kusuruyla boşanma gerçekleşirse erteleme kalkmaktaydı (m.434). Konuya bireysel özgürlük boyutuyla yaklaşan yeni TCK'da, bu düzenlemeye yer verilmemiştir. Ancak bazı fiiller şikâyete tabi tutulmuştur. (3)

- Cinsel suçları oluşturan davranışların evli kişiler arasında gerçekleştirilmesi, mülga TCK zamanında cinsel suç olarak kabul edilmemekteydi. (1)

- Cinsel saldırı suçuna ilişkin düzenlemede, suçun vücuda organ veya sair cisim sokma boyutundaki davranışları içeren *nitelikli şeklinin* eşler arasında işlenmesi halinde, soruşturma ve kovuşturmanın yapılmasının mağdurun şikâyetine bağlı olduğu düzenlenmiştir (m. 102/f.2-c.2). Doktrinde bu hükümden hareketle eşler bakımından yalnızca cinsel saldırının söz konusu nitelikli şeklinin cezalandırıldığı, suçun temel şeklinin (vücut dokunulmazlığın ihlal düzeyinde kalan cinsel davranışların) -eski TCK'da dönemindeki hâkim anlayışta olduğu gibi- cinsel suç teşkil etmediği görüşü de ileri sürülmüştür. (2)

- Türk Medeni Kanunu'na göre 17 yaşını dolduran veya olağanüstü hallerde hâkim kararıyla 16 yaşını bitiren -TCK'ya göre çocuk sayılan- kişiler (ayırt etme yeteneği de varsa) evlenebilir (m.124-125). Bu kişiler, 15 yaşını bitirmiş ve algılama yeteneği gelişmiş çocuklar grubuna girdikleri için, bunlara yönelik cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir nedene dayalı cinsel davranışlar **cinsel istismar suçunu** oluşturabilecektir. (2)

- Her ne kadar 15 yaşını bitirmiş bir çocukla rızai cinsel ilişki **reşit olmayanla cinsel ilişki suçunu** oluşturmaktaysa da evlilik kişiyi reşit (ergin) kıldığından (MK m. 11) evli çocuk bakımından bu suç oluşmaz. (2)

- Son olarak herkes açısından şikâyet tabi bir suç olan **cinsel taciz** suçunun da evlilik içinde işlenebileceğini, bilhassa rızaya dair ispat sorunları dışında evliliğin herhangi bir özellik arz etmediği belirtmek gerekir. (2)